

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 13 grudnia 2005r. dotycząca odmowy przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą udostępnienia Izbie Rolniczej danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych.

Warszawa, dnia 13 grudnia 2005 r.

GI-DEC-DS-415/05

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2, w zw. z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie odmowy udostępnienia Izbie Rolniczej, przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą, danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Izby Rolniczej, zwanej dalej Izbą, w sprawie odmowy udostępnienia Izbie przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą, danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych.

Generalny Inspektor podjął działania mające na celu wyjaśnienie przedmiotowej sprawy. Z ustaleń dokonanych w toku postępowania wyjaśniającego wynika, że:

- 1) Izba Rolnicza pismem z dnia 7 sierpnia 2005 r., powołując się na art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej również ustawą, zwróciła się do Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej o udostępnienie danych właścicieli gospodarstw ekologicznych w zakresie m.in.: ich imion, nazwisk oraz adresów zamieszkania. Jak uzasadniono w ww. wniosku, celem pozyskania danych rolników było udzielenie im finansowego wsparcia w ramach projektu: „Wapnowanie gleb w gospodarstwach ekologicznych”, przy czym jednym z wymogów finansującego ww. projekt Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, było podanie wnioskowanych danych.

- 2) Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza odmówiła udostępnienia powyższych danych, powołując się na brak zgody osób, których dane dotyczyły. Ponadto wskazano, że w myśl art. 3 ust. 2e ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 898) dane osobowe o producentach gromadzi i udostępnia Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
- 3) Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, zwana dalej Stacją, jak też okręgowe stacje tego typu są w posiadaniu danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych, którzy stosownie do przepisów rozporządzenia z dnia 15 kwietnia 2004 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. Nr 72, poz. 655 z późn. zm.) zwracają się o przyznanie im dotacji. W szczególności Stacja otrzymuje z okręgowych stacji chemiczno-rolniczych zestawienie wniosków celem ich przekazania w postaci zbiorczego zestawienia ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Stosownie do art. 7 pkt 4 powołanej wyżej ustawy o ochronie danych osobowych, ilekroć w ustawie mowa jest o administratorze danych – rozumie się prze to organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2000 r. Nr 89, poz. 991 z późn. zm.), Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza realizuje zadania związane z agrotechniczną obsługą rolnictwa, m.in. przy pomocy podległych jej stacji chemiczno-rolniczych. Należy zatem przyjąć, iż jest ona administratorem danych właścicieli gospodarstw ekologicznych, którzy na podstawie przepisów ww. rozporządzenia w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, złożyli wnioski o przyznanie dotacji.

Udostępnianie danych, które jest jedną z form przetwarzania danych, odbywa się na podstawie bądź to art. 23 lub 27 ustawy – w przypadku udostępnienia danych w celu włączenia do zbioru, bądź na podstawie art. 29 ustawy w celu innym niż włączenie danych do zbioru. Stosownie do art. 29 ust. 1 ustawy, w przypadku udostępniania danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru, administrator danych, udostępnia posiadane w zbiorze dane osobom lub podmiotom uprawnionym do ich otrzymania na mocy przepisów prawa. Jednocześnie, stosownie do art. 29 ust. 2 ustawy, dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru, innym osobom i podmiotom niż wymienione w ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą.

Mając na uwadze przytoczone przepisy, należy wskazać, iż w przedmiotowej sprawie trzeba wykluczyć jej rozpatrywanie w oparciu o art. 29 ust. 1 i 2 ustawy, bowiem przepisy

przytoczonego powyżej artykułu dotyczą sytuacji, gdy chodzi o udostępnienie danych w celach innych niż włączenie do zbioru. W niniejszej sprawie bez wątpienia udostępnienie przez Stację Izbie danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych oznaczałoby bądź włączenie tych danych do zbioru już istniejącego, bądź stworzenie nowego zbioru. Natomiast, jak się podkreśla w literaturze przedmiotu, poza zakresem zastosowania art. 29 ustawy znajduje się udostępnianie danych osobowych w celu włączenia do zbioru, przy czym „włączenie do zbioru” oznacza zarówno włączenie do istniejącego, jak i tworzonego zbioru (A. Drozd: Ustawa o ochronie danych osobowych, Komentarz, Wzory pism i przepisy, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2004 r. str. 191 i nast.).

Z powyższego wynika, że kwestię udostępnienia przez Stację Izbie danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych należy rozpatrywać pod kątem zgodności z jedną z przesłanek określonych w art. 23 ust 1 ustawy. Ponadto za istotne w niniejszej sprawie uznać należy dokonanie oceny, czy udostępnienie przedmiotowych danych spełniałoby inne wymogi, określone przepisami ustawy, np. nie naruszałoby tzw. zasady związania celem przetwarzania danych, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy.

W myśl z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne m.in. wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

Stosownie do brzmienia § 31 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, podmiotowi, który realizuje program przedstawiania gospodarstwa rolnego na produkcję metodami ekologicznymi i w wyniku kontroli przeprowadzonej przez upoważnioną jednostkę certyfikującą w rozumieniu przepisów o rolnictwie ekologicznym, zwaną dalej „*upoważnioną jednostką certyfikującą*”, uzyskał pozytywną ocenę realizacji tego programu (pkt 1), prowadzi produkcję metodami ekologicznymi i uzyskał certyfikat zgodności wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą (pkt 2) – przysługuje dotacja na dofinansowanie kosztów kontroli przeprowadzonych w zakresie , o którym mowa w pkt 1 i 2. W myśl ust. 2 cytowanego przepisu, wniosek o dotację, o której mowa w ust. 1 – podmiot składa do dnia 31 lipca albo 15 października do Stacji Chemiczno-Rolniczej, która dokonuje sprawdzenia wniosku pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym. Następnie, Dyrektor Stacji Chemiczno-Rolniczej akceptuje wnioski o udzielenie dotacji, sporządza zbiorcze zestawienie i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (§ 31 ust. 3 ww. rozporządzenia).

Powyższe oznacza, że Stacja gromadzi i przetwarza dane osobowe właścicieli gospodarstw ekologicznych w ściśle określonych celach, tj. w celu wypłaty dotacji podmiotom spełniającym warunki określone w § 31 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa.

Jednocześnie należy zauważyć, iż stosownie do brzmienia art. 3 ust. 2 pkt e ustawy o rolnictwie ekologicznym, organami i jednostkami organizacyjnymi w sprawach kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-

Spożywczych, gromadząca i przechowująca informacje o producentach oraz udostępniająca je podmiotom zainteresowanym.

W świetle przytoczonych przepisów należy stwierdzić, iż to Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych jest podmiotem upoważnionym m.in. do ewentualnego udostępniania zgromadzonych przez siebie danych. Nie jest nim natomiast Stacja, która wprowadzając działając na podstawie przepisów prawa gromadzi dane właścicieli gospodarstw ekologicznych, ale wyłącznie w związku ze złożonymi przez nich wnioskami o przyznanie określonego rodzaju dotacji. Udostępnianie innym podmiotom danych zgromadzonych w ww. celu, bez wyrażenia przez nich zgody na powyższe, mogłoby natomiast narazić ten organ na zarzut dalszego przetwarzania przedmiotowych danych niezgodnego z celem, dla którego zostały one zebrane. Stosownie bowiem do art. 26 ustawy, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć należytej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami.

Z powyższego wynika, że udostępnienie przez Stację Izbie danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych nie znajduje usprawiedliwienia w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Należy wręcz wskazać, że z przepisów prawa wynika niezbicie, iż Stacja jest zobowiązana do przetwarzania zgromadzonych przez siebie danych wyłącznie w ściśle określonym celu, a takim niewątpliwie nie jest cel wskazany przez Izbę, a mianowicie pozyskanie danych rolników w celu realizacji projektu „Wapnowanie gleb w gospodarstwach ekologicznych”. Ponadto należy zauważyć, że we wniosku o udostępnienie przedmiotowych danych Izba nie wykazała w należyty sposób, dla jakich celów i przez kogo dane te będą później przetwarzane. Stwierdzenia „Powyższe informacje są niezbędne w celu opracowania projektu finansowego przez WFOŚ i GW w Krakowie mające na celu dofinansowanie prób glebowych oraz zakupu wapnia”, nie można uznać za precyzyjne i wystarczające. Również dalsza informacja, a mianowicie, że „(...) zostanie dostarczone wapno przez wykonawcę bezpośrednio rolnikowi objętemu programem wapnowania” wprowadza wątpliwość, co do kręgu podmiotów, którym dane rolników miałyby być udostępnione.

Odnosząc się natomiast do przesłanek, powołanych przez Izbę we wniosku o stwierdzenie bezprawności udostępnienia danych osobowych, a mianowicie przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy (wykonywanie określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego) oraz z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy (wypełnianie prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych), należy wskazać, iż w sytuacji, gdy przepisy prawa regulują udostępnianie danych osobowych w szczególny sposób, transfer danych winien odbywać się w oparciu o nie. Zadania Izby, nałożone na nią ustawą z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927 z późn. zm.), tj. m.in. kształtowanie świadomości ekologicznej producentów rolnych oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości produktów rolnych, nie mogą być bowiem realizowane w sposób naruszający przepisy prawa.

Dlatego też brak jest podstaw prawnych do nakazania Stacji udostępnienia Izbie danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych.

W tym miejscu należy podkreślić, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych stojąc na takim stanowisku nie kwestionuje istnienia potrzeby udzielania pomocy finansowej rolnikom, jednakże powyższe nie powinno odbywać się w sposób niezgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, w tym również ustawą o ochronie danych osobowych.

Mając powyższe na uwadze, w tym stanie prawnym i faktycznym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).